

Harepest påvist i dansk hare

I forbindelse med en stor sygdomsundersøgelse af vilde harer er prøver fra 324 harer fra hele Danmark testet for sygdommen harepest. En enkelt hare indsamlet ved Odder i 2003 er fundet positiv. Diagnosen er stillet på baggrund af PCR undersøgelse af knoglemarv udført ved FOI (Totalforsvarets forskningsinstitut i Umeå).

Undersøgelserne er foretaget i samarbejde med Danmarks Miljøundersøgelse som en del af forskningspakken Vildt & Landskab og har til formål at evaluere sundhedstilstanden blandt danske harer samt undersøge mulige årsager til fald i bestanden.

Harepest, også kaldet tularæmi, er en infektionssygdom forårsaget af bakterien *Francisella tularensis*. Infektionen kan ikke alene forårsage høj dødelighed hos harer og gnavere, men kan også forårsage alvorlig sygdom hos mennesker. Sygdomstilfælde hos danskere er sjældne, men i de seneste år har infektionen forårsaget sygdomstilfælde hos mennesker på Fur, på Bornholm og i Nordsjælland, efter at de er blevet bidt af en flåt eller en hare.

I vores nabolande Norge og Sverige er sygdommen velkendt, især blandt jægere, og i november 2005 skabte et udbrud af harepest i et tysk jagtselskab opmærksomhed omkring sygdommen i Tyskland. Udbruddet involverede en større gruppe jægere og klappere, der havde deltaget i en harejagt i Darmstadt-Griesheim området ved Hessen. En jæger, som i forvejen havde en kronisk hjertelidelse, døde med tularæmi-lignende sygdom. Da der først senere opstod mistanke om harepest, blev diagnosen i dette tilfælde ikke bekræftet ved laboratorieundersøgelser. Ni andre jagtdeltagere udviklede kliniske symptomer og er nu raske efter behandling.

Modtagelige dyrearter

Harepest forekommer primært hos harer og forskellige arter af vilde gnavere, men der er rapporter om infektion hos mere end 180 arter – inklusive bævere, bisamrotter, fisk, krybdyr, fugle og insekter. Dødeligheden blandt gnavere er høj, mens harer kan have mere kroniske infektioner, og bævere kan formentlig være raske smittebærere.

Enkelte undersøgelser tyder på, at katte kan være involveret i smittespredningen, men øvrige husdyr er generelt ikke modtagelige. Typiske obduktionsfund hos harer og gnavere med harepest er hvidlige pletter eller bylder i organerne (især lever, mit og lunger), men i mange tilfælde vil der ikke være specifikke forandringer.

Smitte til mennesker

Mennesker kan smittes ved direkte kontakt med fx. harer, mus, vandrotter og egern, som er værter for bakterien. Flåter og myg kan også overføre bakterien til mennesker ved bid. Smitte kan tillige forekomme ved indtagelse af kontamineret vand eller fødevarer. Mennesker, som inficeres via bid eller myggestik, får efter et par dage en lokal hævelse eller byld på infektionsstedet. Efter et par dage kan bylden briste, og der ses sårdannelse. Senere svulmer den nærmeste lymfeknude op, og denne kan også briste med sårdannelse til følge. Ubehandlet kan infektionen føre til høj feber, generaliseret sygdom og i nogle tilfælde alvorlig lungebetændelse. Sygdommen er sjældent dødelig, og overstået sygdom giver livslang immunitet.

Forholdsregler

Den almindeligste infektionsvej for mennesker og dyr er formentlig gennem bid fra inficerede myg eller flåter. Derfor bør jægere og andre som færdes meget i naturen beskytte sig mod bid fra myg og flåter. Smitte kan også ske ved direkte kontakt med inficerede dyr, hvorfor der bør udvises forsigtighed ved kontakt med syge eller dødfundne gnavere og harer. Mennesker som mener, at de kan være smittet med harepest bør søge læge.

Vi vil gerne forsøge at kortlægge sygdommens udbredelse yderligere og modtager gerne dødfundne eller syge harer og gnavere til undersøgelse ved DFVF-Århus. Vildt til obduktion sendes til: Danmarks Fødevarerforsknings, Sektion for pelsdyr og Vildt, Hangøvej 2, 8200 Århus N.

Kontaktperson: dyrlæge Anne Sofie Hammer tlf 72 34 68 17, e-mail: ash@dfvf.dk

DDD Nyhedsbrev hver torsdag

Har du husket at tilmelde dig DDD's elektroniske nyhedsbrev, der udkommer hver torsdag?

Med DDD's nyhedsbrev kan du på en nem måde holde dig løbende opdateret om stort og småt inden for den dyrlægefaglige verden. Med små, korte historier og links til mere viden er nyhedsbrevet et supplement til Dansk Veterinærtidsskrift.

Hvis du er interesseret og ikke allerede modtager nyhedsbrevet, kan du selv melde dig til i medlemsdelen på DDD's hjemmeside: www.ddd.dk (sti: [forside/for medlemmer/DDD's nyhedsbrev](http://forside/for%20medlemmer/DDD%20s%20nyhedsbrev)) og følge proceduren her.